Dosarul nr. 3-452/2024;
2-24014835-12-3-07022024;

H O T Ă R Â R E
În numele Legii

12 decembrie 2024 mun. Chișinău

Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani
Instanţa compusă din:
Președintele ședinței, judecător Negurița Veaceslav
Grefier Vrancean Natalia
Cu participarea avocatului pârâtului Vlas Gheorghe
reprezentantului terțului Nigai Nicolae

examinând în ședința de judecată publică acțiunea în contencios administrativ formulată de reclamantul Chirtoacă Ilie împotriva Uniunii Avocaților RM, terț Ministerul Justiției RM privind anularea actului administrativ individual defavorabil și obligarea emiterii actului administrativ individual favorabil.

a c o n s t a t a t:

Argumentele participanților la proces.

La 07.02.2024 reclamantul Chirtoacă Ilie s-a adresat în Judecătoria Chișinău cu o acțiune împotriva Uniunii Avocaților RM *(în continuarea UAM)*, terț Ministerul Justiției RM privind anularea actului administrativ individual defavorabil și obligarea emiterii actului administrativ individual favorabil

În motivarea acțiunii reclamantul a invocat că, la 10 octombrie 2023 a susținut proba scrisă a examenului de calificare în profesia de avocat.

La 13 octombrie 2023 prin hotărârea Comisiei de licențiere nr. 2/23/2023 din 13.10.2023, a fost constatată promovarea și admiterea la proba orală a 44 de avocați stagiari, inclusiv a reclamantului.

La 29 noiembrie 2023 reclamantul a susținut proba verbală a examenului de calificare în profesia de avocat în aceeași zi Comisia de licențiere a profesiei de avocat a publicat rezultatele probei orale punctajul mediul final acordat reclamatului a fost de 43,8 puncte, iar pragul de promovare este de 45 puncte.

La 30 noiembrie 2023, reclamantul a depus o contestație împotriva hotărârii Comisiei de licențiere, în care a invocat formularea ambiguă și neechivocă a spețelor în cadrul examenului, care prezentau probleme de drept în privința cărora nu exista o poziție juridică univocă. Reclamantul a invocat inclusiv jurisprudența instanțelor judecătorești în cauze similare pentru a susține argumentele din contestație

Conform art. 43^1 din Legea cu privire la avocatură Comisia de soluționare a contestațiilor examinează contestațiile în termen de 7 zile lucrătoare. Potrivit statutului profesiei de avocat art.

28^1 alin. (4): „pentru a doua probă a examenului de calificare în profesie este [re]evaluată prestația candidatului (înregistrarea ei video/audio) în fața Comisiei de licențiere a profesiei de avocat”.

Această prevedere este singura care detaliază modul de examinare a contestației. Alin. (6) din același articol stabilește că: „Comisia de soluționare a contestațiilor, cu votul majorității membrilor săi adoptă o hotărâre cu privire la rezultatul examinării contestațiilor, care va indica punctajul oferit de către fiecare membru al Comisiei de soluționare a contestațiilor fiecărui candidat, care a depus contestația cu privire la examenul de calificare”.

La 6 decembrie 2023 Comisia de soluționare a contestațiilor a admis contestația reclamantului, membrii Comisiei de contestații au evaluat din nou prestația reclamantului și i-au acordat un punctaj final de 48 de puncte

Invocă că, Statutul profesiei de avocat, art. 28^1 (alin. 7 și 8) prevede că: „(7) Hotărârea Comisiei de soluționare a contestațiilor este expediată Comisiei de licențiere a profesiei de avocat, este adusă la cunoștința Consiliului Uniunii Avocaților și se publică pe pagina web oficială a Uniunii Avocaților în cel mult 24 de ore de la adoptare. (8) In cazul în care contestația a fost admisă. Comisia de licențiere a profesiei de avocat va emite hotărârea privind admiterea candidatului la stagiul profesional, la proba a doua a examenului de calificare sau în profesie, după caz.”

La 26 decembrie 2023 reclamantul s-a adresat cu o cerere Comisiei de licențiere privind eliberarea extrasului cu privire la constatarea promovării examenului de calificare în profesia de avocat și admiterea în profesie. Acest extras era necesar pentru a fi prezentat Ministerului Justiției în vederea eliberării licenței, în cererea către Comisia de licențiere nu a solicitat anularea vreunui act al Comisiei de licențiere.

La 16 ianuarie 2024 Comisia de licențiere a emis o hotărâre prin care a refuzat eliberarea extrasului, considerând cererea reclamantului drept neîntemeiată. De asemenea, în pct.2 și 3 din dispozitiv. Comisia a stabilit că menține fără modificări hotărârile sale nr. 4 din 29.11.2024 și refuză în emiterea actului administrativ favorabil.

Reiterează reclamantul că, motivarea hotărârii Comisiei de licențiere din 16 ianuarie 2024 se rezumă la faptul că, Comisia de licențiere ar fi constatat „posibile practici discutabile și arbitrare” din partea Comisiei de Soluționare a Contestațiilor ignorând că aceste evenimente sunt înafara oricărui control al reclamantului, ele țin de reglementarea internă a profesiei de avocat de care se îngrijesc însăși avocații care fac parte din Comisiile respective, fie după caz. Consiliul Uniunii Avocaților.

Una din pretinsele abateri invocate de către Comisia de licențiere s-ar referi la faptul că membrii Comisiei de soluționare a contestațiilor nu ar fi audiat „în comun" înregistrările audio ale prestației reclamantului ceea ce nu corespunde adevărului. Potrivit practicii consolidate care poate fi confirmată de către secretara Comisiei de licențiere (tot ea secretara Comisiei de soluționare a contestațiilor) precum și de către avocați care anterior au exercitat funcția membru în Comisia de soluționare a contestațiilor. înregistrările se transmit prin e-mail separat tuturor membrilor Comisiei de examinare a contestațiilor care le audiază înainte de a veni la ședința

comisiei. Astfel membrii audiază și studiază individual prestațiile după care ulterior le discută în cadrul ședinței Comisiei. Secretara Comisiei de licențiere (tot ea secretara Comisiei de soluționare a contestațiilor) poate confirma în mod cert că a transmis în prealabil înregistrarea audio a examinării contestației tuturor membrilor comisiei de soluționare a contestațiilor înainte de ședința Comisiei.

Explicațiile unui membru al Comisiei de contestații precum că în cadrul examinării contestațiilor nu a fost audiată înregistrarea audio rămân sunt sub orice critică. Pe lângă faptul că ele au fost pretins declarate de către persoane asupra cărora planează dubii de parțialitate ele prezintă o poziție unilaterală, convenabilă doar Comisiei de licențiere. Mai mult, aceste explicații nu corespund realității, ori însăși practica Comisiilor este alta, fiind ușor combătută prin prezentarea de către secretara Comisiei a comunicării scrise cu membrii Comisiei de soluționare a contestațiilor.

Chiar și în cazul admiterii unei asemenea eventuale „abateri", Comisia de licențiere nu explică cum aceste evenimente nu puteau duce la schimbarea aprecierii, inclusiv a punctajului, nu doar în sensul deprecierii punctajului final, ci și posibila apreciere cu o evaluare mai bună a prestației candidatului.

Comisia de Licențiere susține că a examinat toate opțiunile disponibile. însă nu a explicat de ce nu a solicitat re-organizarea audierii contestațiilor de către o altă componență a comisiei de soluționarea a contestațiilor, înlocuirea sau excluderea punctajelor membrilor care ar fi atribuit punctaje extreme sau inconsistente, rezumându-și soluția la oferirea posibilității reclamantului de a repeta examenul oral.

Repetarea examenului oral este imposibilă din punct de vedere legal din motiv că, Comisia de licențiere nu și-a anulat actul propriu prin care a fost constatată nepromovarea de către reclamant a examenului verbal, în speță, hotărârile nr. 2/29/2023 și nr. 4/29/2023 (pct. 8 din cerere), Comisia de soluționare a contestațiilor nu și-a retras/anulat hotărârea, și Hotărârea Comisiei de soluționare a contestațiilor nu a fost anulată de instanța de judecată.

Apreciază reclamantul că, dacă Comisia de licențiere „presupune'' că un act administrativ conține vicii grave, nu rămâne decât să supună acest act unui control judecătoresc. În același timp, orice preocupare referitoare la actul administrativ nu trebuie să fie iluzorie, ci trebuie să prezinte un pericol real și iminent. Simpla îngrijorare sau suspiciunile abstracte despre posibile practici discutabile și arbitrare nu poate fi considerată drept o măsură rezonabilă și urmărind un scop legitim pentru a refuza admiterea reclamantului în profesia de avocat, după ce contestația acestuia a fost acceptată. În cazul în care Comisia de licențiere susține că există preocupări privind integritatea și echitatea procedurilor aplicate de Comisia de Soluționare a Contestațiilor, avocații care formează atât Comisia de licențiere cât și Comisia de contestații sunt primii indicați să sesizeze organele de drept, fie să sesizeze organele proprii (Comisia de etică și disciplină), astfel încât ultimele să inițieze investigarea eventualei lipse de integritate a membrilor care fac parte din breasla avocaților.

În hotărârea sa din 16 ianuarie 2024, Comisia de licențiere nici nu explică ce act anulează, hotărârea proprie sau hotărârea Comisiei de soluționare a contestațiilor, acțiune care de altfel nu

ar fi în competența și atribuțiile Comisiei de licențiere. În eventualitatea în care Comisia de licențiere se referă la nulitatea unui act administrativ emis de către Comisia de soluționare a Contestațiilor, care este un organ ad-hoc ierarhic superior Comisiei de Licențiere, acest lucru fiind în opinia sa imposibil.

Reiterează reclamantul că, până la punerii prezentei acțiuni hotărârea Comisiei de soluționarea a contestațiilor nr. CSC/1/3/2023 din 6 decembrie 2023 nu a fost anulată, retrasă sau modificată. Ea produce efecte juridice, iar conform acestei hotărâri, calificativul Comisiei de licențiere a fost modificat, iar punctajul final obținut de reclamant este suficient pentru promovarea examenului de calificare pentru accederea în profesia de avocat.

Relevă că, conform art. 43^1 alin. (6) din Legea cu privire la avocatură, în cazul admiterii contestației calificativul modificat se remite Comisiei de licențiere a profesiei de avocat, care este obligată să emită hotărârea privind admiterea în profesia de avocat. Același lucru rezultă și din art. 28^1 alin. (8) al Statutului profesiei de avocat.

Nici legea cu privire la avocatură și nici Statutul profesiei de avocat nu permite Comisiei de licențiere a profesiei de avocat să invalideze sau să desconsidere efectul Comisiei de soluționare a contestațiilor. Cu toate aceste, Comisia de licențiere a profesiei de avocat a refuzat de facto să emită hotărârea de admitere a mea în profesia de avocat. Acest refuz este contrar art. 68 lit. b) Cod administrativ, care obligă Comisia să asigure legalitatea deciziilor adoptate.

Consideră că, refuzul Comisiei de licențiere de a elibera reclamantului extrasul privind promovarea examenului este contrară legii și constituie un abuz. Prin acest refuz comisia de licențiere a încălcat dreptul reclamantului de a fi admis în avocatură și de a exercita activitatea de avocat.

Solicită reclamantul, admiterea acțiunii și obligarea Comisiei de licențiere să emită hotărârea privind accederea ultimului în profesia de avocat.

Cererea de concretizare a pretențiilor.

La 31.05.2024 reclamantul Chirtoacă Ilie prin intermediul SEDP a depus o cerere de concretizare a pretențiilor prin care solicită:

1) Admiterea acțiunii;
2) Obligarea Comisiei de licențiere a UAM să emită hotărârea privind accederea sa în profesia de avocat.
3) Obligarea Ministerului Justiției RM să elibereze reclamantului licența pentru exercitarea profesiei de avocat **(f.d. 46).**

Discuții juridice

Art. 219 alin. (2) și (4) Cod administrativ instanța de judecată depune eforturi pentru înlăturarea greșelilor de formă, explicarea cererilor neclare, depunerea corectă a cererilor, completarea datelor incomplete și pentru depunerea tuturor declarațiilor necesare constatării și aprecierii stării de fapt. Instanța de judecată indică asupra aspectelor de fapt și de drept ale litigiului care nu au fost discutate de participanții la proces. Instanța de judecată poate avea o

discuție juridică cu participanții la proces sau poate da în scris indicații cu privire la situația de drept a cauzei examinate.

În cadrul discuțiilor juridice din ședința judiciară reclamantul **și-a concretizat cerințele** și a invocat că, solicită suplimentar și anularea Hotărârii nr. 1/1/2024 din 16.01.2024 a Comisiei de licențiere prin care i-a fost respinsă cererea de admitere în profesia de avocat.

Poziția participanților la proces.

În ședință judiciară ***reclamantul Chirtoacă Ilie*** fiind prezent acțiunea a susținut-o integral pe motivele de fapt și de drept invocate solicitând admiterea acesteia.

Reprezentantul pârâtului Uniunii Avocaților din RM – avocatul Vlas Gheorghe fiind prezent în ședința judiciară acțiunea nu a recunoscut-o și a solicitat respingerea acțiunii înaintate.

Prin referința depusă, reprezentantul pârâtului a invocat (în esență) că, Comisia de Licențiere (CL) din cadrul Uniunii Avocaților din Republica Moldova (UARM) a organizat în perioada 27 - 29 noiembrie 2023, în conformitate cu prevederile art.42 alin.(5), din Legea nr. 1260-XV din 19 iulie 2002 cu privire la avocatură și art.46 alin. (5) din Statutul profesiei de avocat, examenul de calificare în profesia de avocat.

Prin hotărârile nr.4/25/2023 din 27.11.2023 și nr.4/27/2023 din 29.11.2023 a fost hotărât de a constata nepromovarea examenului de calificare în profesia de avocat (proba orală) și neadmiterea în profesia de avocat, a mai multor candidați printre care: ***** (Punctajul final de 42,4) și Ilie CH1RTOACĂ (Punctajul final de 43,8).

În temeiul art. 28^1 din Statutul Profesiei de Avocat și Legii cu privire la avocatură, candidații nominalizați mai sus, inclusiv reclamantul, au contestat rezultatele examenului de admitere la stagiu și rezultatele examenului de calificare la Comisia de soluționare a contestațiilor din Cadrul UARM.

Prin Hotărârea Comisiei de soluționare a contestațiilor nr. CSC/1/3/2023 din 06.12.2023 a fost decis de a admite contestațiile candidaților ***** și Ilie CHIRTOACĂ.

Prin Hotărârea CL nr.1/1/2024 din 16.01.2024, a fost hotărât:

De a respinge ca neîntemeiată cererea candidatului Ilie CHIRTOACĂ, nr. 3681/2023 din 26 decembrie 2023;

A menține fără modificări hotărârile Comisiei de licențiere a profesiei de avocat nr. 4/25/2023 din 27.11.2023 și nr.4/27/2023 din 29.11.2023;

A refuza în emiterea actului administrativ favorabil privind admiterea în profesia de avocat a candidaților ***** și Ilie CHIRTOACĂ;

Reieșind din partea motivată a hotărârii, se informează candidații despre păstrarea dreptului de a susține proba orală a examenului de calificare în profesia de avocat.

Hotărârea CL nr.1/1/2024 din 16.01.2024 a fost contestată de către reclamant.

Susține că, în conformitate cu Legea Nr. 1260 din 19-07-2002 cu privire la avocatură, art. 20, al. (1), pentru a fi admisă în profesie, persoana susține examenul de calificare în fața Comisiei de licențiere a profesiei de avocat. A promovat examenul persoana care a acumulat cel

puțin punctajul minim stabilit în statutul profesiei de avocat. Modul de organizare a examenului de calificare se stabilește în statutul profesiei de avocat. Hotărârea privind admiterea în profesia de avocat se adoptă și se comunică persoanei care a susținut examenul de calificare în termen de 10 zile de la data susținerii.

În conformitate cu prevederile Statutului Profesiei de Avocat art. 27, atât proba scrisă, cât și proba orală se vor baza pe rezolvarea problemelor de drept, în baza unei tematici aprobate în preliminar de către Comisia de licențiere a profesiei de avocat și plasate cu cel puțin 30 de zile înainte de începerea examenului de calificare pe pagina web oficială a Uniunii Avocaților.

Ambele probe ale examenului de calificare se vor baza doar pe probleme de drept în privința cărora există o poziție juridică univocă.

Potrivit art. 28 din Statut, examenul de calificare cuprinde proba scrisă și proba orală. Proba scrisă are drept scop aprecierea abilităților practice de aplicare a cunoștințelor în materie de drept și de întocmire a actelor juridice. Proba orală are drept scop aprecierea abilităților de expunere și argumentare a opiniei proprii în materie de drept. în cadrul probei orale, fiecare candidat trage la sorți cele 3 spețe la care trebuie să răspundă și dispune de 60 de minute pentru pregătirea răspunsului. Candidatul va răspunde concis și clar la fiecare speță. Răspunsul candidatului va fi înregistrat audio și/sau video. Pentru proba scrisă și proba orală, punctajul maxim oferit pentru fiecare subiect și speță este de 20 de puncte, iar punctajul maxim pe care un candidat poate să-l obțină la fiecare probă este de 60 de puncte. Punctajul acordat candidatului pentru fiecare speță se înscrie în fișa de evaluare a fiecărui membru al Comisiei de licențiere a profesiei de avocat. Prima probă a examenului este promovată de către candidatul care a acumulat punctajul final de cel puțin 45 de puncte. Doar candidații care au promovat prima probă sunt admiși la a doua probă. Examenul de calificare este promovat de către candidatul care a acumulat punctajul final de cel puțin 45 de puncte la a doua probă.

Comisia de licențiere a profesiei de avocat adoptă o hotărâre cu privire la fiecare probă a examenului. Hotărârea comisiei include punctajul final obținut de către fiecare candidat și punctajul total oferit de către fiecare membru al Comisiei de licențiere a profesiei de avocat fiecărui candidat. Hotărârea Comisiei se publică pe pagina web oficială a Uniunii Avocaților în cel mult 24 de ore de la adoptare. Publicarea hotărârii pe pagina web oficială a Uniunii Avocaților echivalează cu comunicarea hotărârii către fiecare candidat și exclude necesitatea unei notificări suplimentare.

Candidatul poate contesta hotărârea cu privire la nepromovarea primei probe sau a examenului la Comisia de soluționare a contestațiilor, în termen de 3 zile de la publicare.

Potrivit art. 28^1 contestațiile asupra hotărârilor Comisiei de licențiere a profesiei de avocat privind rezultatele examenului de admitere la stagiu și ale examenului de calificare se examinează de Comisia de soluționare a contestațiilor. Contestațiile se depun la sediul Uniunii Avocaților din Republica Moldova sau prin poștă electronică.

Pentru prima probă a examenului de calificare în profesie este evaluată lucrarea scrisă a candidatului. Pentru a doua probă a examenului de calificare în profesie este evaluată prestația candidatului (înregistrarea ei video/audio) în fața Comisiei de licențiere a profesiei de avocat.

Punctajul mediu obținut dintre punctajul final oferit de Comisia de licențiere și punctajul final oferit de Comisia de soluționare a contestațiilor reprezintă rezultatul examinării contestației. Contestația se consideră admisă, dacă punctajul mediu astfel obținut este de cel puțin 45 de puncte, în care caz Comisia de soluționare a contestațiilor acordă calificativul admis.

Comisia de soluționare a contestațiilor, cu votul majorității membrilor săi, adoptă o hotărâre cu privire la rezultatul examinării contestațiilor, care va indica punctajul oferit de către fiecare membru al Comisiei de soluționare a contestațiilor fiecărui candidat, care a depus contestația cu privire la examenul de calificare, fie, după caz, răspunsurile de la examenul de admitere la stagiu care au fost apreciate greșit de către Comisia de licențiere.

Hotărârea Comisiei de soluționare a contestațiilor este expediată Comisiei de licențiere a profesiei de avocat, este adusă la cunoștința Consiliului Uniunii Avocaților și se publică pe pagina web oficială a Uniunii Avocaților în cel mult 24 de ore de la adoptare.

În cazul în care contestația a fost admisă, Comisia de licențiere a profesiei de avocat va emite hotărârea privind admiterea candidatului la stagiul profesional, la proba a doua a examenului de calificare sau în profesie, după caz.

Având în vedere normele legale citate mai sus, în cadrul procesului de calificare pentru profesia de avocat, Comisia de Licențiere, ca entitate responsabilă de organizarea și supravegherea examenelor de calificare, a constatat unele preocupări privind integritatea și echitatea procedurilor aplicate de Comisia de Soluționare a Contestațiilor, care reprezintă un viciu deosebit de grav în sensul art. 141 al Codului Administrativ, reieșind din circumstanțele expuse mai jos.

Astfel, în activitatea recentă a Comisiei de Soluționare a Contestațiilor, desfășurată la 6 decembrie 2023, s-au constatat cazuri ce ridică semne de întrebare asupra corectitudinii și transparenței procesului de reevaluare a candidaților. Situația reclamantului și a altui candidat *****, respinși în urma examenului, sugerează posibile practici discutabile și arbitrare din partea Comisiei de Soluționare a Contestațiilor.

Aceste evenimente au creat neliniște în rândul candidaților și al comunității juridice, ridicând întrebări despre integritatea mecanismelor de evaluare și promovare în cadrul profesiei de avocat. Este necesară o analiză detaliată și acțiuni imediate pentru a asigura un proces echitabil și transparent, în conformitate cu principiile deontologice și normele legale relevante pentru profesia de avocat în Republica Moldova.

Este crucial să se recunoască că, conform Legii nr. 1260-XV și Statutul profesiei de avocat, procesul de calificare și licențiere trebuie să fie imparțial și just. Orice abatere de la aceste principii fundamentale compromite credibilitatea sistemului de licențiere și încrederea publică în integritatea profesiei juridice. Rolul Comisiilor de Soluționare a Contestațiilor include nu doar evaluarea competenței candidaților, dar și asigurarea conformității fiecărei etape a procesului de examinare cu standardele etice și profesionale cele mai înalte.

În acest sens, Comisia de Licențiere a subliniat necesitatea unei analize riguroase a procedurilor de contestație și reevaluare pentru identificarea și corectarea oricăror nereguli sau abateri. în acest sens, a expediat și o cerere în adresa Consiliului Uniunii Avocaților.

În perioada 27 — 29 noiembrie 2023, mai mulți candidați, inclusiv Ilie Chirtoacă și *****, nu au atins pragul necesar de 45 din 60 de puncte la proba orală a examenului de calificare în profesia de avocat.

Candidații menționați au depus contestații la Comisia de Soluționare a Contestațiilor. Prin Hotărârea nr. CSC/1/3/2023, comisia examinat și acceptat contestațiile, reevaluând activitatea Comisiei de Licențiere.

Această hotărâre a generat întrebări privind consistența și corectitudinea procesului de evaluare. Este imperios necesar să fie analizat modul în care această hotărâre a fost luată, în contextul legislației și principiilor de evaluare. Acțiunile membrilor Comisiei de Soluționare a Contestațiilor nu doar că au afectat candidații actuali, dar și au impactat integritatea procesului de evaluare pentru viitorii candidați.

La cererea Comisiei de Soluționare a Contestațiilor, secretariatul Comisiei de Licențiere a furnizat un set complet de documente și înregistrări esențiale pentru o evaluare corectă a performanței candidaților Ia examen. Setul includea spețele fiecărui candidat, răspunsurile acestora, un barem detaliat pentru fiecare speță și înregistrări audio ale răspunsurilor candidaților. Aceste materiale erau esențiale pentru o evaluare obiectivă și echitabilă și pentru asigurarea integrității procesului de examinare.

Cu toate acestea, informațiile indică faptul că unii membri ai Comisiei de Soluționare a Contestațiilor nu au respectat procedurile standard și principiile de evaluare corecte și obiective. Ei nu au analizat înregistrările audio și nu au aplicat baremul de evaluare stabilit, ignorând astfel procedurile standard și principiile de evaluare corecte și obiective. Acest fapt este confirmat și prin notele informative ale unor membri a Comisiei de Soluționare a Contestațiilor.

Tabelul ilustrează diferențele în punctajele acordate de membrii individuali ai Comisiei de Soluționare a Contestațiilor. Există variații semnificative între punctajele acordate de diferiți membri și o discrepanță notabilă între punctajele finale ale Comisiei de Soluționare a Contestațiilor și cele ale Comisiei de Licențiere, sugerând o lipsă de coerență și potențială subiectivitate în procesul de evaluare

Analiza tabelului, în contextul istoric al admiterii în profesia de avocat, evidențiază un comportament arbitrariu din partea unor membri ai Comisiei de Soluționare a Contestațiilor. Având în vedere noile modificări la Statutul Profesiei de Avocat, care stabilesc un barem maxim de 60 de puncte, este esențială analiza istorică a punctajelor acordate la examenele de calificare anterioare.

Pentru a contextualiza această problemă, ne referim la examenul de calificare din 9 noiembrie 2022, unde un candidat a obținut un punctaj de 50,7 cel mai înalt sub noul sistem de evaluare. Aceasta reprezintă un standard de excelență și competență așteptat de la candidați.

In contrast, comportamentul arbitrariu al membrilor Comisiei de Soluționare a Contestațiilor, fapt recunoscut și de reclamant, în special acordarea unui punctaj maxim de 60 de puncte, contrastează puternic cu standardul stabilit menționat mai sus. Aceasta sugerează o lipsă de consecvență și obiectivitate în procesul de evaluare, marcând o posibilă subiectivitate și arbitrariu nepotrivit unui cadru profesional și etic.

Acțiunile Comisiei de Soluționare a Contestațiilor, în special acordarea punctajelor maxime, nu doar depășesc standardul stabilit descris mai sus, dar și contravin principiilor de evaluare echitabilă și obiectivă și pune sub semnul întrebării integritatea întregului proces de evaluare.

Problemele ridicate de acțiunile Comisiei de Soluționare a Contestațiilor sunt amplificate de preocupările privind posibila incapacitate a unor membri de a efectua evaluări adecvate. Aceasta se bazează pe diferențele mari între punctajele acordate și lipsa de aliniere la standarde și precedentul istoric.

O evaluare corectă presupune aplicarea consecventă a criteriilor de evaluare. Variațiile mari în punctajele acordate, inclusiv punctajul maxim de 60 de puncte de către unii membri, indică o posibilă incapacitate de a respecta aceste criterii, sugerând o lipsă de competență sau de înțelegere a principiilor de bază ale procesului de evaluare.

Această posibilă incapacitate afectează credibilitatea rezultatelor examenului și încrederea în sistemul de licențiere a avocaților. Este crucial ca toți membrii comisiei de evaluare să fie capabili să efectueze evaluări corecte și obiective, respectând standardele și criteriile stabilite. In absența acestei asigurări, întregul proces de evaluare și admitere în profesia de avocat poate fi compromis, afectând reputația profesiei juridice în Republica Moldova.

Un aspect problematic identificat în analiza situației este absența prevederilor statutare specifice care să contracareze arbitrariul și incapacitatea de evaluare din partea membrilor Comisiei de Licențiere. Această lacună normativă nu doar permite, dar chiar facilitează practici contrare principiilor de obiectivitate și profesionalism, esențiale în acest proces.

Observațiile istorice arată că, în trecut, comisiile de soluționare a contestațiilor au tendința de a oferi punctaje mai mici decât cele acordate de Comisia de Licențiere. Această practică a fost constantă în cadrul a cinci sesiuni de soluționare a contestațiilor, cu membri diferiți selectați de Consiliul Uniunii Avocaților pentru fiecare sesiune, reflectând un nivel înalt de rigurozitate și o înțelegere profundă a standardelor necesare pentru admiterea în profesia de avocat.

În contrast, practica citată mai sus a Comisiei de Soluționare a Contestațiilor pare să se abată semnificativ de la acest precedent. Punctajele mai mari acordate recent de comisie, comparativ cu cele ale Comisiei de Licențiere, sugerează un arbitrar aparent și o lipsă de consecvență față de practicile anterioare. Aceasta indică posibile neconcordanțe în aplicarea criteriilor de evaluare și ridică întrebări serioase privind integritatea procesului.

Este important de menționat că, Comisia de Licențiere nu a contestat rolul esențial al Comisiei de Soluționare a Contestațiilor și nu a negat dreptul candidaților de a contesta rezultatele. Comisia de Licențiere susține existența și funcționarea corectă a acestui mecanism, care este crucial pentru asigurarea transparenței și echității în procesul de licențiere, permițând corectarea erorilor și eliminând dubii cu privire la corectitudinea evaluărilor.

În acest caz specific, este evident că Comisia de Licențiere a acționat cu rigurozitate și conformitate cu standardele stabilite, în timp ce abordarea actuală a Comisiei de Soluționare a Contestațiilor se abate nejustificat de la aceste principii.

Analizând Hotărârea Curții Constituționale referitoare la excepția de neconstituționalitate a

unor prevederi din Legea cu privire la avocatură nr. 1260 din 19 iulie 2002 (sesizarea nr. 61g/2018), se pot extrage concluzii relevante pentru situația Comisiei de Soluționare a Contestațiilor. Hotărârea accentuează importanța respectării drepturilor constituționale în procesul de examinare și licențiere, inclusiv dreptul la muncă și accesul echitabil la profesie, subliniind necesitatea unor proceduri clare și predictibile pentru contestarea rezultatelor examenelor. De asemenea, evidențiază rolul independenței și autoguvernării în profesia de avocat, relevante pentru evaluarea problemelor din activitatea Comisiei de Soluționare a Contestațiilor și stabilirea măsurilor adecvate pentru restabilirea încrederii în procesul de licențiere a avocaților.

Hotărârea Curții Constituționale oferă un fundament juridic pentru evaluarea proceselor și procedurilor de examinare și licențiere a avocaților. Subliniind necesitatea unui cadru legislativ clar și predictibil, aceasta reiterează importanța â regulilor și standardelor bine stabilite, care trebuie aplicate consecvent și echitabil. Acest principiu este crucial în contextul discuțiilor despre activitatea Comisiei de Soluționare a Contestațiilor, unde lipsa de claritate și consecvență în aplicarea regulilor reprezintă o preocupare majoră. Hotărârea reiterează și necesitatea protejării independenței și autoguvernării profesiei de avocat împotriva influențelor externe sau interne nejustificate.

Implicațiile hotărârii Curții Constituționale asupra activității Comisiei de Soluționare a Contestațiilor sunt semnificative. Subliniind nevoia de proceduri echitabile și transparente, hotărârea reafirmă necesitatea aplicării unor standarde riguroase și obiective în evaluarea candidaților.

În lumina hotărârii Curții Constituționale se impune o reflecție serioasă asupra sistemului actual de examinare și contestare în profesia de avocat. Hotărârea arată că orice abatere de la principiile de transparență și echitate nu doar subminează procesul de licențiere, ci și afectează integritatea profesiei de avocat în ansamblu. Astfel, devine imperativ necesară implementarea unor măsuri corective pentru a alinia practicile comisiei la standardele constituționale și juridice stabilite.

Hotărârea Curții Constituționale servește ca un reper important în evaluarea și soluționarea problemelor actuale legate de Comisia de Soluționare a Contestațiilor, oferind un cadru legal pentru a asigura integritate, transparență și profesionalism în procesul de licențiere.

Conform art. 43^1 din Legea nr. 1260/2002 cu privire la avocatură, Comisia de soluționare a contestațiilor examinează contestațiile în termen de 7 zile lucrătoare de la punerii contestației, cu evaluarea candidaților conform procedurii prevăzute pentru Comisia de licențiere a profesiei de avocat.

Conform celui de al doilea enunț al alin. (4) art. 28/1 al Statutului profesiei de avocat, „Pentru a doua probă a examenului de calificare în profesie este evaluată prestația candidatului (înregistrarea ei video/audio) în fața Comisiei de licențiere a profesiei de avocat.”.

Din conținutul acestor dispoziții rezultă că, evaluarea în cadrul Comisiei de soluționare a contestațiilor se efectuează după audierea înregistrării audio/video a probei orale a fiecărui

candidat care a contestat rezultatul examenului de calificare și în baza aceluiași barem pus la baza punctajului oferit pentru răspunsurile oferite la soluționarea celor 3 spețe de la proba orală a examenului de calificare.

Din explicația unui membru a Comisiei de soluționare a contestațiilor, rezultă că în cadrul ședinței CSC din 06.12.2023 la care s-au examinat contestațiile depuse de ***** și reclamant s-au admis abateri de la normele legale care obligă CSC să respecte aceleiași proceduri prevăzute pentru Comisia de licențiere a profesiei de avocat, și anume nu au fost audiate înregistrările audio ale probei orale susținute de cei doi candidați, nu a fost aplicat baremul stabilit de Comisia de licențiere a profesiei de avocat pentru rezolvarea spețelor trase la sorți de candidați și majoritatea membrilor au renunțat din start la caracterul obiectiv al activității și sarcinii cu care au fost investiți.

Astfel, în explicația unui membru, se menționează că membrii CSC au renunțat la înregistrarea audio a probelor orale ale celor doi candidați, deoarece acesta ar consuma prea mult timp și au decis aprecierea răspunsurilor candidaților în baza unei aprecieri complet subiective și tendențioase de favorizare a candidaților.

Concomitent, în aceeași explicație rezultă cu unii membri ai CSC nu au avut nici măcar intenția de a aplica baremul de punctare la speța de la dreptul penal și de procedură penală, iar acest fapt, le permite să concluzioneze că cel puțin un membru al CSC nu a verificat răspunsurile la spețele disciplinelor drept penal și de procedură penală, implicit nu a aplicat baremul pentru aceste spețe. Aceste circumstanțe nu au fost negate de către alți membri ai CSC prin intermediul explicațiilor scrise depuse la Consiliul Uniunii Avocaților.

Subliniază că, în conformitate cu Legea nr. 1260/2002 și Statutul profesiei de avocat, procesul de calificare și licențiere trebuie sa fie imparțial și just, iar orice abatere de la aceste principii fundamentale subminează nu doar credibilitatea sistemului de admitere în profesia de avocat, dar și încrederea publică în integritatea profesiei juridice integral. În acest context, rolul Comisiilor de Soluționare a Contestațiilor este nu doar de a evalua competenta candidaților, ci si de a asigura ca fiecare etapa a procesului de examinare este in conformitate cu legislația, actele și baremul Comisiei de licențiere a profesiei de avocat, precum și cu standardele etice și profesionale cele mai înalte.

Insistă partea pârâtă că, procesul de evaluare a fost grav afectat de acțiuni arbitrare ale unor membri ai CSC. Aceste acțiuni, care sfidează nu doar profesia de avocat, dar și principiile fundamentale ale unei evaluări corecte și obiective, constituie în opinia ultimilor un atac direct asupra integrității și credibilității întregului sistem de admitere în profesie și pune în umbră toți avocații care au acces în profesie. Prin urmare, este imperios necesar sa abordeze aceste probleme cu o seriozitate maximă și să intervină pentru restabilirea unui proces de evaluare echitabil și transparent.

Punctajul acordat candidaților ilustrează cu claritate discrepantele în punctajele acordate de membrii individuali ai CSC și favorizarea evidentă de către un membru al CSC, care a și declarat din start la începutul ședinței CSC din 06.12.2023 că va oferi punctajul maxim candidaților. Se observă variații mari între punctajele acordate de diferiți membri, cu unii oferind punctaje extrem

de generoase, în timp ce alții au fost mult mai restrictivi. Mai mult, există o diferență semnificativă între punctajele finale acordate de CSC și cele ale Comisiei de Licențiere, sugerând o lipsă de coerență, care nu poate fi explicată decât prin neaplicarea baremului stabilit de Comisia de licențiere și subiectivitate în procesul de evaluare.

Această situație ridică serioase întrebări nu doar despre competența și integritatea membrilor CSC, dar și despre validitatea întregului proces de evaluare și examinare. în absența unei evaluări riguroase și conforme cu procedurile stabilite, integritatea examenului de calificare și încrederea în procesul de licențiere a avocaților sunt grav compromise.

De aceea, Comisia a considerat că soluția legală care se impune în cazul unor asemenea abateri de la legislație este constatarea abaterilor și încălcărilor care au avut loc, cu invalidarea rezultatelor și aprecierilor oferite de CSC în partea celor doi candidați și refuzarea în admiterea acestora în profesia de avocat.

Comisia a considerat că, evaluarea contestațiilor de către CSC în lipsa audierii înregistrării audio a probei orale ale candidaților reprezintă o încălcare și un viciu esențial admis în cadrul procedurii administrative, de care nu se poate trece și care, în rezultatul omisiunii perpetuate de către CSC, nu poate fi înlăturat prin alte metode decât prin invalidarea rezultatelor contestațiilor și emiterea unui act administrativ defavorabil pentru cei doi candidați privind refuzul în admiterea (neadmiterea) în profesia de avocat.

Având în vedere că nu s-a constat contribuția și vina candidaților la ilegalitățile admise de CSC, Comisia de licențiere a profesiei de avocat a considerat just și echitabil ca cei doi candidați (inclusiv, reclamantul) să participe repetat la proba a doua (proba orală) a următorului examen de calificare în profesia de avocat organizat de Comisia de licențiere a profesiei de avocat. Candidatul ***** a acceptat această soluție și s-a conformat hotărârii.

Comisia a făcut referire la aplicabilitatea articolului 16 din Codul Administrativ în contextul dat, reflectând asupra dreptului discreționar al autorității publice și a modului în care acesta a fost exercitat de Comisia de Licențiere a Profesiei de Avocat.

Articolul 16 definește dreptul discreționar ca fiind capacitatea autorității de a alege între mai multe soluții posibile, care corespund scopului legii atunci când se aplică o dispoziție legală. în cazul în discuție, Comisia de Licențiere a optat pentru o soluție care permite candidaților să participe din nou la proba orală. Această decizie reflectă o interpretare a dreptului discreționar în spiritul realizării obiectivelor legii, având în vedere că nu s-a constatat contribuția sau vina candidaților în ilegalitățile admise de CSC.

Pe de altă parte, partea a doua a articolului 16 stipulează că exercitarea dreptului discreționar nu trebuie să fie arbitrară. Prin urmare, afirmă că soluția Comisiei de Licențiere este una bine fundamentată și departe de a fi arbitrară. Comisia a realizat o evaluare atentă a circumstanțelor, cu accent pe echitate și corectitudine. Soluția de a permite candidaților să repete proba orală demonstrează o încercare de a asigura un tratament echitabil, luând în considerare faptul că implicarea lor în neregulile constatate nu a fost dovedită.

Astfel, soluția Comisiei este în deplină conformitate cu spiritul articolului 16 din Codul Administrativ, reflectând o utilizare echilibrată și judicioasă a dreptului discreționar, într-un mod

care urmărește echitatea și corectitudinea, fără a se abate în zona arbitrariului sau a injustiției. Aceasta subliniază angajamentul Comisiei de a trata fiecare caz cu seriozitate și responsabilitate, asigurându-se că toate deciziile luate sunt în concordanță cu principiile legale și etice care guvernează profesia de avocat.

Potrivit art. 137 din Codul Administrativ în contextul soluției Comisiei de Licențiere a Profesiei de Avocat, sunt aduse argumente suplimentare care susțin validitatea acestei decizii.

Conform primului alineat al articolului, autoritățile publice, sunt obligate să acționeze cu bună- credință, în limitele stabilite de lege și cu respectarea scopului pentru care le-a fost atribuit dreptul. Prin soluția sa de a permite candidaților să repete proba orală, Comisia reiterează că acționează în limitele legale, cu scopul de a asigura echitate și corectitudine în procesul de calificare, respectând astfel principiul bună-credinței.

Alineatul (2) stabilește că, în cazul în care mai multe consecințe juridice sunt posibile și doar una este legală, dreptul discreționar se reduce la alegerea acelei soluții legale. În situația dată, Comisia a evaluat toate opțiunile și a ales soluția care se conformează cel mai bine principiilor legale, oferind candidaților posibilitatea de a repeta proba într-un cadru echitabil.

Al treilea alineat subliniază necesitatea tratării identice a situațiilor similare. Hotărârea Comisiei reflectă acest principiu, asigurând că toți candidații implicați în situația dată sunt tratați egal. Aceasta indică o abordare consistentă și echitabilă, crucială pentru menținerea încrederii în procesul de calificare.

În final, alineatul (4) menționează că, dacă autoritatea publică a acționat într-un anumit mod într-o situație, ar trebui să procedeze similar în cazuri asemănătoare. Aceasta implică o responsabilitate pentru Comisia de Licențiere de a menține un standard constant în deciziile sale, promovând astfel predictibilitatea și echitatea în aplicarea legii.

Consideră că, decizia Comisiei de a permite candidaților (inclusiv reclamantului) să repete proba orală se aliniază nu doar cu prevederile Articolului 16, dar și cu principiile enunțate în Articolul 137 din Codul Administrativ, demonstrând o aplicare conștiincioasă și echitabilă a dreptului discreționar în contextul dat.

La 26.12.2023 reclamantul a depus cerere prin care a solicitat eliberarea hotărârii Comisiei de licențiere a profesiei de avocat privind promovarea examenului de calificare a acestuia în profesia de avocat și admiterea în profesia de avocat.

Din cauza că sau constatat unele vicii esențiale admis în cadrul procedurii administrative desfășurate de către CSC, care impune invalidarea rezultatelor și aprecierilor oferite de CSC în partea celor doi candidați și refuzarea în admiterea acestora în profesia de avocat.

Pornind de la principiul a majori ad minus („cine poate mai mult, poate și mai puțin”) rezultă că autoritatea publică este în drept nu doar să retragă actele administrative, ci se poate pronunța și corecta operațiunile administrative efectuate în cadrul procedurii administrative.

Având în vedere viciile deosebit de grave, așa cum au fost definit în sensul art. 141 CA descrise mai sus, Comisia de Licențiere a menținut fără modificări hotărârile Comisiei de licențiere a profesiei de avocat nr. 4/25/2023 din 27.11.2023 și nr. 4/27/2023 din 29.11.2023 și a

refuzat în emiterea actului administrativ favorabil privind admiterea în profesia de avocat a candidaților ***** și Ilie CHIRTOACĂ și respins ca neîntemeiată cererea reclamantului, nr. 3681/2023 din 26 decembrie 2023,.

Reiterează că, articolul 139 (3) stabilește că un act administrativ individual rămâne valabil până când este retras, revocat sau anulat în alt mod, sau până când se consumă prin expirarea timpului sau în alt mod. De asemenea, art. 139 al. (5) stabilește că un act administrativ individual nul nu produce efecte juridice.

Nulitatea actului administrativ (Art. 141 CA): Conform articolului 141 (1) din CA, un act administrativ individual este nul dacă conține un viciu deosebit de grav și acest lucru este evident în cadrul aprecierii concludente a tuturor circumstanțelor relevante. În situația Comisiei de Soluționare a Contestațiilor, există motive întemeiate să se considere că actul administrativ conține vicii grave, având în vedere arbitrariul și lipsa de consecvență: Comportamentul membrilor Comisiei și abaterea de la standardele și practicile anterioare sugerează vicii grave în evaluarea candidaților, încălcarea principiilor de transparență și echitate. Conform analizei problemelor actuale și a Hotărârii Curții Constituționale, procesul de evaluare actual pare să contravină principiilor de transparență, echitate și drepturilor constituționale, elemente fundamentale în aplicarea legii.

Astfel, menținerea fără modificări a hotărârilor Comisiei de licențiere a profesiei de avocat nr. 4/25/2023 din 27.11.2023 și nr.4/27/2023 din 29.11.2023, refuzul în emiterea actului administrativ favorabil privind admiterea în profesia de avocat a candidaților ***** și Ilie CHIRTOACĂ și respingerea ca neîntemeiată cererea candidatului Ilie CHIRTOACĂ, nr. 3681/2023 din 26 decembrie 2023, în lumina viciilor deosebit de grave ale actului administrativ emis de Comisia de Soluționare a Contestațiilor era esențială pentru a aduce procesul de licențiere a avocaților în conformitate cu standardele legale și constituționale ale Republicii Moldova. Această acțiune va servi nu doar la corectarea viciilor grave identificate în procesul de evaluare și examinare, dar va contribui și la restabilirea încrederii în integritatea și profesionalismul sistemului juridic, asigurând un proces echitabil și transparent pentru toți candidații care aspiră la profesia de avocat.

Apreciază că, argumentul referitor la imposibilitatea juridică a anulării unui act administrativ de către o entitate ierarhic inferioară, care ar sublinia o presupusă confuzie în ierarhia și procedurile interne, este în esență, un argument care ignoră principiile de bază ale dreptului administrativ și ale funcționării instituționale. Acest argument confundă principiile fundamentale ale dreptului administrativ, care permit revizuirea și corectarea actelor administrative în cazul în care acestea sunt constatate ca fiind neconforme cu legea. Într-o structură bine reglementată, există mecanisme clar definite pentru contestarea și revizuirea deciziilor, indiferent de poziția ierarhică a entității emitente.

Sugestia că există o „imposibilitate juridică” ignoră faptul că, în cadrul organizațiilor structurate și reglementate, există întotdeauna proceduri pentru supravegherea și controlul deciziilor, care pot include mecanisme de apel sau revizuire, chiar și din partea entităților

considerate „ierarhic inferioare” în anumite contexte.

Argumentul presupune că structurile ierarhice și procedurile interne sunt rigide și imutabile, o concepție care nu ține cont de necesitatea flexibilității și adaptabilității în practica administrativă. Acesta reflectă o înțelegere limitată a modului în care sistemele juridice și administrative sunt concepute pentru a permite corectarea greșelilor și adaptarea la situații noi.

In contextul profesiei juridice, în special, autonomia și independența sunt valori cheie. Argumentul subestimează capacitatea și autoritatea instituțiilor profesionale de a se auto reglementa și de a lua decizii în interesul justiției și al standardelor profesionale, chiar dacă aceasta implică reconsiderarea actelor anterioare.

Afirmarea că o entitate ierarhic inferioară nu are dreptul de a contesta sau de a cere anularea unui act administrativ pare să ignore principiul protecției drepturilor individuale și al interesului public. Instituțiile sunt create și funcționează în scopul protejării acestor drepturi, iar mecanismele de contestare sunt esențiale pentru a asigura că actele administrative sunt emise și aplicate corect.

Invocarea unei „confuzii în ierarhia și procedurile interne” ca argument împotriva anulării unui act administrativ reflectă o tentativă de a evita responsabilitatea de a aborda și corecta greșelile sau neconformitățile. Organizațiile eficiente și responsabile recunosc și corectează aceste probleme, în loc să se ascundă în spatele unei presupuse confuzii structurale.

Argumentul reclamantului care critică acuzațiile de comportament arbitrar în acordarea punctajelor, pe baza neglijării statutului ce permite un punctaj maxim de 60 de puncte, merită o examinare atentă pentru a evidenția neînțelegerile și implicațiile sale problematice, întrucât reflectă o înțelegere greșită a naturii și scopului statutului care stabilește un punctaj maxim. Prevederea unui plafon de punctaj nu justifică automat acordarea acestui punctaj maxim în absența unei performanțe care îl merită clar, demonstrând o confuzie între posibilitatea și criteriile de acordare a punctajelor.

Apreciază că, flexibilitatea evaluării nu trebuie confundat cu arbitrarul, ori sistemul de punctaj este conceput pentru a reflecta o gamă largă de competențe și performanțe ale candidaților. Arbitrarul în acordarea punctajelor subminează integritatea și obiectivitatea procesului de evaluare, esențiale pentru justiția și echitatea acestuia.

Sugerând că acuzațiile de comportament arbitrar sunt nefondate doar pentru că există posibilitatea unui punctaj maxim, se ignoră principiul fundamental al meritocrației în profesia juridică. Performanța excepțională, nu doar participarea, trebuie recompensată, iar acordarea de punctaje maxime ar trebui să fie rezervată pentru acele prestații care îndeplinesc în mod clar și obiectiv criteriile stabilite de excelentă.

Ignorarea acuzațiilor de arbitrar în acordarea punctajelor pe motivul existenței unui punctaj maxim poate eroda încrederea în sistemul de evaluare și, pe termen lung, în întreaga profesie. Fiecare acuzație de arbitrar merită analizată serios, pentru a proteja integritatea procesului și pentru a asigura că toți candidații sunt evaluați corect și obiectiv.

Argumentul care sugerează că responsabilitatea Comisiei de Licențiere de a adresa presupusele vicii grave ale actelor administrative ar trebui exercitată exclusiv prin mijloace juridice adecvate, în locul refuzului nejustificat de admitere în profesie, reflectă o interpretare eronată și limitativă a atribuțiilor și responsabilităților Comisiei care nu funcționează într-un vid juridic, ci operează conform unui cadru legal și statutar bine definit, care îi conferă autoritatea de a lua decizii argumentate privind calificarea profesională a candidaților. A sugera că aceasta ar trebui să se limiteze la mijloace juridice pentru adresarea viciilor ignoră competența sa de a evalua și decide direct asupra admisibilității în profesie.

Evaluarea candidaților pentru admiterea în profesia de avocat presupune aprecierea unei game largi de competențe și cunoștințe juridice. Presupunerea că orice decizie negativă este un "refuz nejustificat" subestimează complexitatea procesului de evaluare și necesitatea de a menține standarde înalte în profesie.

Responsabilitatea primordială a Comisiei de Licențiere este protecția interesului public prin asigurarea faptului că doar candidații care îndeplinesc criteriile riguroase de competență și integritate sunt admiși în profesie. Refuzul admiterii unui candidat, bazat pe evaluări corecte și în conformitate cu statutul profesiei, servește acestui scop esențial.

În timp ce mijloacele juridice sunt esențiale pentru contestarea deciziilor percepute ca fiind neadecvate, ele nu înlocuiesc sau anulează autoritatea Comisiei de a lua decizii argumentate privind calificarea profesională. A reduce întreaga activitate a Comisiei la o procedură juridică formală este o interpretare redusă a mandatului și rolului său. Sistemul juridic oferă mijloace pentru contestarea deciziilor Comisiei, inclusiv prin reevaluare sau apel în instanță. Aceasta asigură un echilibru între autoritatea Comisiei și drepturile candidaților, permițând adresarea oricăror vicii într-un cadru formal și imparțial.

Conchide reprezentantul pârâtului că, în responsabilitatea Comisiei întră de a asigura că standardele profesionale și etice sunt respectate înainte de a permite accesul într-o profesie atât de critică pentru societate. Refuzul admisiei, atunci când este justificat de evaluări obiective, este un instrument necesar pentru protejarea calității și integrității profesiei de avocat.

Reieșind din circumstanțele de fapt și de drept expuse, având în vedere lipsa unui drept vătămat în sensul art. 17 CA, solicită respingerea acțiunii reclamantului ca nefondată **(f.d. 31-38).**

Reprezentantul terțului Ministerul Justiției RM – Nigai Nicolae fiind prezent în ședință judiciară cu acțiunea (în esență) a fost de acord invocând că, eliberarea licenței de exercitare a profesiei de avocat, poate fi efectuată după susținerea examenului de calificare și emiterea unei hotărâri de admitere în profesia de avocat.

A reiterat că, Ministerul Justiției este autoritatea de stat care eliberează licența de avocat la cererea persoanei care anexează la aceasta actele: extras din hotărârea Comisiei de licențiere; certificat de cazier judiciar; copia buletinului de identitate; dovada achitării taxei pentru eliberarea licenței.

Relevă că, Ministerul Justiției nu constată careva vicii în activitatea Comisiei de

soluționare a contestațiilor, desfășurată la data de 6 decembrie 2023, îndeplinindu-și cu corectitudine atribuțiile în procesul de reevaluare în calitate de mecanism independent, compus din avocați ale Uniunii Avocaților.

Prin posibilitatea de a contesta hotărârea de nepromovare la Comisia de Soluționare a Contestațiilor, candidatului i-a fost garantat dreptul la un proces echitabil și nu i-a fost provocat un viciu în întocmirea actului administrativ.

Totodată, Comisia de soluționare a contestațiilor este acel mecanism care contribuie la o evaluare justă și imparțială a candidaților în procesul de calificare a candidaților.

În urma analizei circumstanțelor invocate, prin respectarea normelor legale în procesul de evaluare a candidaților, nu pot fi depistate careva încălcări. În măsura în care sunt ridicate probleme ce țin de drepturile fundamentale ale persoanei, pretins a fi încălcate prin adoptarea hotărârilor de către Comisia de licențiere, instanțele de contencios administrativ trebuie să efectueze un control care să asigure protecția efectivă a acestor drepturi, în conformitate cu Constituția, cu jurisprudența Curții Constituționale, cu Convenția Europeană și cu jurisprudența Curții Europene.

În vederea respectării standardului rezonabilității, Curtea Constituțională a relevat, ca instanța de contencios administrativ să verifice dacă motivarea punctajului de către Comisie sprijină, în întregul ei, hotărârea adoptată. Cu alte cuvinte, instanțele de contencios administrativ trebuie să manifeste deferență față de decizia Comisiei de licențiere. Ele nu trebuie să se angajeze *de novo* într-o altă motivare, într-o motivare proprie.

Totodată, reiterează importanța examinării contestației candidatului de către Comisia de soluționare a contestațiilor drept mecanism care contribuie la o evaluare justă și echitabilă a procesului de admitere în profesia de avocat, iar verificarea judiciară în prezenta cauză asigură candidatului-reclamant un control judiciar cu protecția efectivă a acestor drepturi, în conformitate cu Constituția **(f.d. 44-45).**

Aprecierea instanței de judecată.

Examinând cererea de chemare în judecată, audiind explicațiile părților prezente, cercetând probele anexate la dosar în ansamblu şi interconexiunea lor, studiind normele legii aplicabile, instanța de judecată ajunge la concluzia că, cererea de chemare în judecată depusă de Chirtoacă Ilie împotriva Uniunii Avocaților RM, terț Ministerul Justiției RM privind anularea actului administrativ individual defavorabil și obligarea emiterii actului administrativ individual favorabil, este **admisibilă** și urmează a fi **admisă parțial** din următoarele considerente.

Circumstanțe privind admisibilitatea acțiunii.

Conform art. 22 alin. (1) Cod administrativ, autoritățile publice şi instanțele de judecată competente cercetează starea de fapt din oficiu. Acestea stabilesc felul şi volumul cercetărilor şi nu sunt legate nici de expunerile participanților, nici de cererile lor de reclamare a probelor.

Conform art. 207 alin. (1) Cod administrativ, instanța verifică din oficiu dacă sunt întrunite condițiile pentru admisibilitatea unei acțiuni în contenciosul administrativ. Dacă este

inadmisibilă, acțiunea în contenciosul administrativ se declară ca atare prin încheiere judecătorească susceptibilă de recurs.

Alin. (2) al aceluiași articol stabilește că acțiunea în contencios administrativ se declară inadmisibilă în special când:

a) există o hotărâre judecătorească definitivă cu privire la un litigiu între aceleași părți, cu același obiect și pe aceleași temeiuri de drept;

b) există o încheiere judecătorească prin care s-a dispus încetarea procesului în legătură cu faptul că reclamantul a renunțat la acțiune sau și-a retras acțiunea într-un litigiu între aceleași părți, cu același obiect și pe aceleași temeiuri de drept sau că între parți s-a încheiat o tranzacție de împăcare;

c) la aceeași sau la altă instanță de judecată se examinează o acțiune între aceleași părți, cu același obiect și pe aceleași temeiuri de drept;

d) acțiunea a fost depusă după expirarea termenului prevăzut la art.209;

e) reclamantul nu poate revendica încălcarea, prin activitatea administrativă, a unui drept în sensul art.17;

f) nu sunt întrunite condițiile prevăzute la art.208; g) acțiunea a fost depusă de o persoană fără împuterniciri în acest sens;

h) cererea de chemare în judecată nu corespunde cerințelor prevăzute la art.211 alin.(1) și (2) și art.212 alin.(1) și reclamantul nu a înlăturat neajunsurile în termenul stabilit de instanța de judecată

Dispozițiile legale citate enunță temeiurile de bază de admisibilitate a cererii de chemare în judecată formulată în instanța de contencios administrativ:

I. prezența unui act administrativ individual defavorabil (dispoziție, decizie sau altă măsură oficială) întreprinsă de autoritatea publică pentru reglementarea unui caz individual în domeniul dreptului public, comunicat destinatarului;

II. competența jurisdicțională materială și teritorială a instanței de judecată pentru examinarea acțiunii în contenciosul administrativ;

III. respectarea cerințelor de formă și conținut a acțiunii în contencios administrativ;

IV. respectarea procedurii prealabile;

V. respectarea termenului de înaintare a acțiunii;

VI. prezența unui drept vătămat căruia i s-a adus atingere prin activitate administrativă.

Din conținutul cererii de chemare în judecată și esența revindecărilor formulate, se constată că, reclamantul Chirtoacă Ilie solicită anularea Hotărârii Comisiei de Licențiere a Uniunii Avocaților RM nr. 1/1/2024 din 16.01.2024 prin care i-a fost respinsă cererea de accedere în profesia de avocat, obligarea Comisiei de Licențiere a Uniunii Avocaților RM să emită în privința lui Chirtoacă Ilie un act administrativ individual favorabil privind accederea ultimului în profesia de avocat și obligării Ministerului Justiției RM să elibereze reclamantului licența de avocat.

Astfel, reclamantul a formulat o acțiune în contestare și obligare.

Conform art. 10 alin. (1) Cod administrativ, actul administrativ individual este orice dispoziție, decizie sau altă măsură oficială întreprinsă de autoritatea publică pentru reglementarea unui caz individual în domeniul dreptului public, cu scopul de a produce nemijlocit efecte juridice, prin nașterea, modificarea sau stingerea raporturilor juridice de drept public.

Conform art. 11 alin. (1) lit. a) și b) Cod administrativ, actele administrative individuale pot fi:

a) acte defavorabile – actele care impun destinatarilor lor obligații, sancțiuni, sarcini sau afectează drepturile/interesele legitime ale persoanelor ori care resping, în tot sau în parte, acordarea avantajului solicitat;

b) acte favorabile – actele care creează destinatarilor săi un beneficiu sau un avantaj de orice fel.

Potrivit art. 17 al Codului administrativ, drept vătămat este orice drept sau libertate stabilit/stabilită de lege căruia/căreia i se aduce atingere prin activitate administrativă.

Conform art. 39, alin. (1) Cod Administrativ, controlul judecătoresc al activității administrative este garantat și nu poate fi îngrădit. (2) Orice persoană care revendică un drept vătămat de către o autoritate publică în sensul art. 17 sau prin nesoluționarea în termenul legal a unei cereri se poate adresa instanței de judecată competente.

În speță, obiect al examinării prezentei cauze în instanța de contencios administrativ îl constituie anularea Hotărârii Comisiei de Licențiere a Uniunii Avocaților RM nr. 1/1/2024 din 16.01.2024.

În privința primei condiții de admisibilitate se constată că hotărârea contestată reprezintă un act administrativ individual defavorabil deoarece, prin acestea reclamantul susține că i-a fost respins ilegal cererea sa de accedere în profesia de avocat.

Competența pentru examinarea prezentei cereri, în conformitate cu prevederile art. 191 alin. (1) și art. 196 alin. (1) Cod administrativ revine Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, acțiunea fiind depusă cu respectarea dispozițiilor legale menționate.

Conform art. 208, alin. (1) Cod Administrativ, în cazurile prevăzute de lege, până la înaintarea acțiunii în contencios administrativ, se va respecta procedura prealabilă.

Conform art. 19 Cod Administrativ, cererea prealabilă este instituția care oferă o cale de soluționare prejudiciară a litigiilor administrative.

În privința respectării procedurii prealabile, instanța reține că, conform art. 162 alin. (1) Cod administrativ, procedura prealabilă urmărește scopul de a verifica legalitatea actelor administrative individuale. Alin. (3) al articolului citat, cererea prealabilă poate fi îndreptată spre: a) anularea în tot sau în parte a unui act administrativ individual ilegal sau nul; b) emiterea unui act administrativ individual.

Conform prevederilor art. 165 alin. (1), (2) Cod administrativ, cererea prealabilă se depune în termen de 30 de zile de la comunicarea sau notificarea actului administrativ individual ori a respingerii petiției. Daca autoritatea publică nu soluționează cererea în termenul prevăzut de prezentul cod, cererea prealabilă poate fi depusă în decursul unui an de la expirarea termenului. (2) Dacă informația cu privire la exercitarea căilor de atac nu se conține în actul administrativ

individual sau este indicată incorect, cererea prealabilă poate fi depusă în termen de un an de la comunicarea sau notificarea actului administrativ ori a respingerii petiției.

Conform art. 42 alin. (6) al Legii nr. 1260/2002 cu privire la avocatură Hotărârile Comisiei de licențiere a profesiei de avocat se contestă în procedură prealabilă la Comisia de soluționare a contestațiilor.

La 30.11.2023 reclamantul a contestat la Comisia de soluționare a contestațiilor Hotărârea nr. 4/27/2023 din 29.11.2023 a Comisiei de Licențiere (f.d. 41-43 dosar administrativ).

Prin Hotărârea Comisiei de Soluționare a contestațiilor nr. 1/3/2023 din 06.12.2023 contestația reclamantului a fost admisă, fiindu-i oferit un punctaj mediu de 45,90 pct. (f.d. 54 dosar administrativ).

Conform art. 43/1 alin. (6) al Legii 1260/2002 hotărârea Comisiei de soluționare a contestațiilor prin care este admisă contestația și este modificat calificativul se remite Comisiei de licențiere a profesiei de avocat pentru emiterea hotărârii privind admiterea la stagiul profesional sau accederea în profesia de avocat.

Întrucât Comisia de licențiere nu a emis ulterior (din oficiu) hotărârea privind accederea reclamantului în profesia de avocat ca urmare a admiterii contestației, la 26.12.2023 reclamantului a depus o cerere (prealabilă) în adresa Comisiei de Licențiere prin care a solicitat adoptarea unei hotărâri de admitere în profesia de avocat (f.d. 55 dosar administrativ).

La 16.01.2024 Comisia de licențiere a adoptat hotărârea nr. 1/1/2024 prin care a respins cererea reclamantului și a refuzat emiterea actului individual favorabil privind admiterea în procesia de avocat (f.d. 92-98 dosar administrativ). Acțiunea a fost depusă în instanță de către reclamant la 07.02.2024 (f.d. 5), astfel, instanța de judecată stabilește că, reclamantul a respectat procedura de depunere a acțiunii, în instanța de contencios administrativ, motiv pentru care instanța judecătorească constată că acțiunea este **admisibilă**.

Circumstanțele privind fondul cauzei.

Conform prevederilor art. 189 alin. (1) şi (2) Cod administrativ, orice persoană care revendică încălcarea unui drept al său prin activitatea administrativă a unei autorități publice poate înainta o acțiune în contencios administrativ. O acțiune în contencios administrativ poate fi înaintată şi atunci când autoritatea publică nu a soluționat în termen legal o cerere.

Conform art. 206 alin. (1) Cod administrativ, o acțiune în contencios administrativ poate fi depusă pentru: a) anularea în tot sau în parte a unui act administrativ individual (acțiune în contestare);

b) obligarea autorității publice să emită un act administrativ individual (acțiune în obligare);

c) impunerea la acțiune, la tolerare a acțiunii sau la inacțiune (acțiune în realizare);

d) constatarea existenței sau inexistenței unui raport juridic ori nulității unui act administrativ individual sau a unui contract administrativ (acțiune în constatare); sau

e) anularea în tot sau în parte a unui act administrativ normativ (acțiune de control normativ).

În conformitate cu art. 20 alin. (1) al Legii 1260/2002 cu privire la avocatură pentru a fi admisă în profesie, persoana susţine examenul de calificare în faţa Comisiei de licenţiere a profesiei de avocat. A promovat examenul persoana care a acumulat cel puțin **punctajul minim** stabilit în statutul profesiei de avocat.

Starea de fapt denotă că, la 22.09.2023 reclamantul Chirtoacă Ilie a depus o cerere în cadrul Comisiei de Licențiere a UAM privind admiterea la examenul de calificare în profesia de avocat, anexând actele necesare (f.d. 1-22 dosar administrativ).

Prin Hotărârea Comisiei de Licențiere a UAM nr. 7/17/2023 din 26.09.2023 reclamantul a fost admis pentru susținerea examenului de calificare în profesia de avocat (f.d. 23 dosar administrativ).

Art. 20 alin. (3) al Legii 1260/2002 prevede că, modul de organizare a examenului de calificare se stabilește în statutul profesiei de avocat.

Conform pct. 28 alin.(1) al Statutului profesiei de avocat, examenul de calificare cuprinde proba scrisă și proba orală. Proba scrisă are drept scop aprecierea abilităţilor practice de aplicare a cunoştinţelor în materie de drept și de întocmire a actelor juridice. Proba orală are drept scop aprecierea abilităţilor de expunere şi argumentare a opiniei proprii în materie de drept.

Pct. 28 alin. (10) din Statut prevede că, pentru proba scrisă și proba orală, punctajul maxim oferit pentru fiecare subiect și speță este de 20 de puncte, iar punctajul maxim pe care un candidat poate să-l obțină la fiecare probă este de 60 de puncte. Punctajul acordat candidatului pentru fiecare speță se înscrie în fișa de evaluare a fiecărui membru al Comisiei de licențiere a profesiei de avocat.

Totodată alin. (12) al aceluiași articol din Statut stipulează că, prima probă a examenului este promovată de către candidatul care a acumulat punctajul final de **cel puțin 45 de puncte**. Doar candidații care au promovat prima probă sunt admiși la a doua probă. Examenul de calificare este promovat de către candidatul care a acumulat punctajul final de **cel puţin 45 de puncte** la a doua probă.

Prin Hotărârea Comisiei de Licențieri nr. 2/23/2023 din 13.10.2023 a fost constatat promovarea probei scrise de către reclamantul Chirtoacă Ilie în urma acumulării a punctajului de 46,11 (>45), totodată ultimul fiind admis în la susținerea probei orale (f.d. 25 dosar administrativ).

În urma desfășurării probei orale reclamantul Chirtoacă Ilie a acumulat 43,8 pct (<45), respectiv prin Hotărârea Comisiei de Licențiere nr. 4/27/2023 din 29.11.2023 a fost constatată nepromovarea examenului de calificare de către reclamant (f.d. 39-40 dosar administrativ).

Conform art. 43 alin. (3) al Legii 1260/2002 hotărârile Comisiei de licențiere a profesiei de avocat pot fi contestate, în termen de 3 zile de la publicare, la Comisia de soluționare a contestațiilor.

La 30.11.2023 reclamantul a depus contestație împotriva Hotărârii Comisiei de Licențiere nr. 4/27/2023 din 29.11.2023 la Comisia de Soluționare a Contestațiilor (f.d. 41-50 dosar administrativ).

Conform art. 28/1 alin. (5) al Statutului profesiei de avocat, punctajul mediu obținut dintre punctajul final oferit de Comisia de licențiere și punctajul final oferit de Comisia de soluționare a contestațiilor reprezintă rezultatul examinării contestației. Contestația se consideră admisă, dacă **punctajul mediu astfel obținut este de cel puțin 45 de puncte**, în care caz Comisia de soluționare a contestațiilor acordă calificativul admis.

Prin Hotărârea Comisei de Soluționare a Contestațiilor nr. 1/3/2023 din 06.12.2023, în urma examinării contestației, reclamantului i-au fost acordate 48 de puncte, prin urmare, întrucât punctajul mediu între hotărârile celor două comisii a constituit 45,90 pct. (>45), **reclamantul se consideră că a promovat** și proba orală a examenului ((43,8 + 48)/2) f.d. 54 dosar administrativ).

Art. 28/1 alin. (7) al Statutului profesiei de avocat Hotărârea Comisiei de soluționare a contestațiilor este expediată Comisiei de licențiere a profesiei de avocat, este adusă la cunoștința Consiliului Uniunii Avocaților și se publică pe pagina web oficială a Uniunii Avocaților în cel mult 24 de ore de la adoptare.

Întrucât Comisia de licențiere nu a emis ulterior din oficiu hotărârea privind accederea în profesia de avocat, la 26.12.2023 reclamantul s-a adresat cu o cerere (prealabilă) prin care a solicitat adoptarea unei hotărâri de admitere a sa în profesia de avocat din motivul depășirii pragului legal de 45 de puncte în urma examinării contestației sale (f.d. 55 dosar administrativ).

La 16.01.2024 Comisia de licențiere a adoptat hotărârea nr. 1/1/2024 prin care a respins cererea reclamantului și a refuzat emiterea actului individual favorabil privind admiterea ultimului în procesia de avocat (f.d. 92 - 98 dosar administrativ).

Instanța apreciază refuzul autorității ca fiind nelegitim și nemotivat din următoarele considerente.

Cu titlu preliminar instanța reiterează că, motivarea unui act administrativ are două laturi esențiale, respectiv **indicarea textelor legale (I)** aplicabile situației date, precum și, în al doilea rând, **indicarea împrejurărilor de fapt (II)** pe baza cărora s-a reținut aplicabilitatea acelor texte legale. În privința obligației autorităților administrative de a-și motiva deciziile, instanța constată că, art.118 alin. (1) Cod administrativ prevede că motivarea este operațiunea administrativă prin care se expun considerentele care justifică emiterea unui act administrativ individual. **În motivare se indică temeiurile esențiale de drept și de fapt** pe care le-a luat în considerare autoritatea publică pentru decizia sa. Din motivarea deciziilor discreționare trebuie să poată fi recunoscute și punctele de vedere din care autoritatea publică a reieșit la exercitarea dreptului discreționar. Motivarea trebuie să se refere și la argumentele expuse în cadrul audierii. (2) Motivarea completă a unui act administrativ individual cuprinde: a) motivarea în drept - temeiul legal pentru emiterea actului administrativ, inclusiv formele procedurale obligatorii pe care se bazează actul; b) motivarea în fapt - oportunitatea emiterii actului administrativ, inclusiv modul

de exercitare a dreptului discreționar, dacă este cazul; c) în cazul actelor administrative defavorabile - o descriere succintă a procedurii administrative care a stat la baza emiterii actului: investigații, probe, audieri, opinii ale participanților contrare conținutului final al actului etc. (3) Motivarea completă este obligatorie, este parte integrantă a actului administrativ individual și condiționează legalitatea acestuia.

Or, în condițiile în care autoritățile publice sunt obligate să asigure informarea corectă a cetățenilor asupra problemelor de interes personal ale acestora, în condițiile în care deciziile acestor autorități sunt supuse controlului judecătoresc pe calea contenciosului administrativ, nu se poate susține că este permisă absența motivării explicite a actului administrativ atacat. Motivarea reprezintă o obligație generală, aplicabilă oricărui act administrativ. Ea reprezintă o condiție de legalitate externă a actului, care face obiectul unei aprecieri *in concreto*, după natura acestuia și contextul adoptării sale. Obiectivul său este prezentarea într-un mod clar și neechivoc a raționamentului instituției emitente a actului. În lipsa motivării explicite a actului administrativ, posibilitatea atacării în justiție a actului respectiv este iluzorie, de vreme ce judecătorul nu poate specula asupra motivelor care au determinat autoritatea administrativă să ia o anumită măsură. Absența acestei motivări favorizează emiterea unor acte administrative abuzive, de vreme ce lipsa motivării lipsește de orice eficiență controlul judecătoresc al actelor administrative.

Aplicând aceste principii în speța în cauză, instanța observă că autoritatea emitentă s-a rezumat la a indica în cuprinsul refuzului circumstanțe *(de fapt)* privind un pretins comportamentul arbitrariu și subiectiv a unor membri a Comisiei de soluționare a Contestației, discrepanța între punctajele oferite de membrii comisiei cu punctajele medii istorice, lipsa vizionării înregistrărilor video a candidaților etc. **fără indicarea concretă a normelor legale** *(circumstanțe de drept)* care oferă un asemenea drept Comisiei de Licențiere să supună aprecierii legalitatea hotărârilor Comisiei de Contestații, ori nici Legea 1260/2002 și nici Statutul profesiei de avocat **nu prevăd un asemenea drept**.

Art. 139 alin. (3) și (4) Cod administrativ RM un act administrativ individual rămâne valabil atâta timp cât nu este retras, revocat sau anulat într-un alt mod ori nu s-a consumat prin expirarea timpului sau într-un alt mod. (4) **Actele administrative individuale se respectă** de către autoritatea publică emitentă, **alte autorități publice**, destinatarii acestora și persoanele terțe, în acest sens Comisia de Licențiere este obligată să respecte hotărârile emise de Comisia de Contestații.

Prin urmare, motivarea prezentată de autoritate nu corespunde exigențelor unei motivări adecvate a actului administrativ contestat, mai cu seamă ținând cont de efectele pe care acesta le produce în privința dreptului reclamantului știut fiind că art. 21 alin. (3) Cod Administrativ RM prevede expres că, autoritățile publice și instanțele de judecată competente nu pot dispune limitarea exercitării drepturilor și a libertăților persoanelor **decât în cazurile și în condițiile expres stabilite de lege.**

Și invocarea dreptului discreționar nu poate fi considerată ca fiind fondată, ori dreptul de apreciere al autorității nu este un drept absolut, pentru că, altfel s-ar converti în abuz de drept. Limitele dreptului de apreciere de care se bucură autoritățile publice sunt stabilite chiar de lege, iar depășirea acestor limite atrage nevalabilitatea actului emis.

Autoritatea care emite actul are capacitatea de a alege, dintre mai multe soluții posibile, pe cea care corespunde cel mai bine interesului public care trebuie ocrotit, relevând deci calitatea actului administrativ de a satisface atât rigorile stricte ale legii, cât și o nevoie socială determinată într-un timp și loc aparte. Astfel, instanța de contencios administrativ are de verificat conformitatea actului cu legea și respectarea în conduita autorității emitente, a justului echilibru între dreptul subiectiv sau interesul legitim privat pretins vătămat al reclamantului și interesul public pe care autoritățile publice sunt chemate să le ocrotească.

Art. 137 alin. (1) Cod Administrativ RM prevede că, în exercitarea dreptului discreționar atribuit, autoritățile publice trebuie să acționeze cu bună-credință în limitele legal stabilite și cu respectarea scopului pentru care le-a fost atribuit dreptul.

Alin. (2) al aceluiași articol prevede că, daca autoritatea publică poate decide discreționar și doar una din mai multe consecințe juridice este legală, atunci dreptul discreționar al autorității publice **se reduce la alegerea consecinței juridice/soluției legale.**

Conform art. 43/1 alin. (6) al Legii 1260/2002 Hotărârea Comisiei de soluționare a contestațiilor prin care este admisă contestația și este modificat calificativul se remite Comisiei de licențiere a profesiei de avocat **pentru emiterea hotărârii** privind admiterea la stagiul profesional sau accederea în profesia de avocat.

Și art. 28/1 alin. (8) al Statutului profesiei de avocat, în cazul în care contestația a fost admisă, Comisia de licențiere a profesiei de avocat **va emite hotărârea** privind admiterea candidatului la stagiul profesional, la proba a doua a examenului de calificare sau în profesie, după caz.

Instanța constată că, normele juridice pre-citate **au un caracter imperativ** (*„pentru emiterea hotărârii”, „Comisa va emite hotărârea privind accederea în profesia de avocat”)* și nu lasă loc de interpretări sau posibilități de derogare respectiv, în urma depășirii de către reclamant a pragului legal mediu de 45 de puncte ca urmare a examinării contestației depuse, conform art. 137 alin. (2) Cod Administrativ RM **singura soluție legală posibilă** pentru Comisia de licențiere era emiterea unei hotărâri de admitere a reclamantului în profesia de avocat, întrucât și art. 21 alin. (1) Cod Administrativ RM prevede că autoritățile publice și instanțele de judecată competente trebuie să acționeze în conformitate cu legea și alte acte normative.

Instanța constată că, de fapt și autoritatea în cuprinsul actului contestat admite indirect că nu are un asemenea drept de a aprecia și/sau invalida hotărârile Comisiei de Contestații *(sublinierile aparține instanței)*: *„37 Un aspect problematic identificat în analiza situației este **absența prevederilor statutare specifice** care să contracareze arbitrariul și incapacitatea de evaluare din partea membrilor Comisiei de Licențiere. **Această lacună normativă** nu doar permite, dar chiar facilitează practici contrar principiilor de obiectivitate și profesionalism, esențiale în acest proces”* (f.d. 94 dosar administrativ).

Respectiv art. 16 alin. (2) Cod Administrativ prevede că, exercitarea dreptului discreționar nu permite desfășurarea unei activități administrative arbitrare, și nu dă dreptul autorității la emiterea actelor administrative să adopte soluții care nu sunt prevăzute de lege conform principiului general al dreptului public -„este interzis tot ce nu este permis expres de lege".

Și argumentul precum că, un membru al Comisiei de Contestații i-a oferit reclamantului un număr maxim posibil de 60 de puncte care i-ar fi majorat media la 48 de puncte (și ulterior media generală la 45,9 pct.) urmează a fi respins ca nefondat fără a fi analizat în detaliu din motiv că, conform pct. 28/1 alin. (9) al Statutului profesiei de avocat, calificativul și **punctajul acordat** de Comisia de licențiere a profesiei de avocat și de Comisia de soluționare a contestațiilor nu pot fi contestate în instanța de judecată și **nu pot face obiectul examinării de către instanța de judecată.** Respectiv instanța nu dispune de dreptul de a analiza corectitudinea acordării punctajului de către membri Comisiei de licențiere și/sau Contestații fiind firesc că, întotdeauna va exista și o doză de subiectivism al oricărui membru la evaluarea candidaților, respectiv autoritatea urmează să propună mecanisme legale de contracarare a unor pretinse abuzuri la evaluarea candidaților în profesia de avocat.

Și argumentul precum că Hotărârea Comisiei de contestații ar conține vicii grave nu poate fi acceptat ca plauzibil, ori art. 148 alin. (1) Cod Administrativ RM prevede retragerea, revocarea sau anularea unui act administrativ individual incontestabil **se decide de autoritatea publică competentă** conform art. 53–59 sau conform altor prevederi legale.

Art. 53 alin. (1) Cod Administrativ competența reprezintă totalitatea atribuțiilor acordate autorităților publice sau persoanelor din cadrul acestora **prin lege sau alte acte normative.**

Art. 140 Cod administrativ RM prevede că, un act administrativ individual **obține puterea lucrului decis** atunci cînd nu mai poate fi contestat nici pe cale prealabilă, nici prin acțiune în instanța de judecată competentă.

Hotărârea Comisiei de Contestații 1/3/2023 din 06.12.2023 nu a fost contestată, nu a fost anulată de emitent sau de instanță, astfel a obținut puterea lucrului decis fiind obligatorie întru a fi respectată de Comisia de Licențiere a UAM și alte persoane terțe conform art.139 alin. (4) Cod Administrativ.

Conform art. 224 alin. (1) lit. b) din Codul administrativ, examinând acțiunea în contencios administrativ în fond, instanța de judecată, în baza unei acțiuni în obligare, anulează în tot sau în parte actul administrativ individual de respingere a solicitării sau o eventuală decizie adoptată în procedura prealabilă și obligă autoritatea publică să emită un act administrativ individual, dacă revendicarea pretenției reclamantului de emitere a actului este întemeiată.

Din motivele expuse supra, instanța va admite parțial acțiunea reclamantului, va anula Hotărârea Comisiei de Licențiere a Uniunii Avocaților RM nr. 1/1/2024 din 16.01.2024 și totodată va obliga Comisia de Licențiere a Uniunii Avocaților RM să emită în privința lui Chirtoacă Ilie un act administrativ individual favorabil privind accederea ultimului în profesia de

avocat.

Cerința privind obligarea Ministerului Justiției RM să elibereze licența de avocat.

În partea capătului de cerere privind obligarea Ministerului Justiției RM să-i elibereze reclamantului licența de avocat, instanța apreciază că această cerință urmează a fi respinsă din următoarele considerente.

Conform art. 22 alin. (2) al Legii nr. 1260/2002 cu privire la avocatură, licența pentru exercitarea profesiei de avocat se eliberează **la cererea solicitantului**, depusă la Ministerul Justiției în cel mult 30 de zile de la emiterea hotărârii Comisiei de licențiere a profesiei de avocat. Ministerul Justiției eliberează licența pentru exercitarea profesiei de avocat în termen de 15 zile de la data depunerii cererii, dacă solicitantul întrunește cerințele prevăzute la art. 10.

Conform art. 208 alin. (3) Cod Administrativ RM dacă procedura prealabilă nu este prevăzută de lege, **acțiunea în obligare se admite numai în cazul în care reclamantul a depus anterior** la autoritatea publică competentă o cerere de emitere a actului administrativ individual.

În ședință judiciară reclamantul a recunoscut că, în lipsa hotărârii Comisiei de licențiere a UAM nu a depus la Ministerul Justiției RM o astfel de cerere, motiv din care acest capăt de cerere urmează a fi respins ca nefondat. De fapt în referința depusă Ministerul Justiției RM și-a exprimat disponibilitatea de a elibera reclamantului licența pentru exercitarea profesiei de avocat în cazul prezentării tuturor actelor prevăzute de lege *(hotărârea Comisiei, cazier, copie buletin, taxa pentru eliberarea licenței etc).*

În conformitate cu art. 224, 232 Cod administrativ, art. 238-241 CPC, instanța de judecată,

h o t ă r ă ș t e:

Se admite acțiunea parțial.

Se anulează Hotărârea Comisiei de Licențiere a Uniunii Avocaților RM nr. 1/1/2024 din 16.01.2024 prin care a fost respinsă cererea reclamantului.

Se obligă Comisia de Licențiere a Uniunii Avocaților RM să emită în privința lui Chirtoacă Ilie un act administrativ individual favorabil privind accederea ultimului în profesia de avocat.

În rest, în partea obligării Ministerului Justiției RM să emită actul administrativ individual favorabil, acțiunea se respinge ca nefondată.

Hotărârea poate fi atacată cu apel la Curtea de Apel Chișinău în termen de 30 zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, prin intermediul Judecătoriei Chișinău sediul Rîșcani. Motivarea apelului se prezintă la instanța de apel în termen de 30 de zile de la data notificării hotărârii motivate. Dacă se depune împreună cu apelul, motivarea apelului se depune la Judecătoria Chișinău sediul Rîșcani.

Preşedintele şedinţei Negurița Veaceslav
Judecător